

РЕШЕНИЕ

№ 5297

гр. София, 01.09.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 27.07.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **9830** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по искова молба, подадена от С. И. П., срещу Национален осигурителен институт, с която е предявен иск за заплащане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, претендирани от твърдяно незаконосъобразно бездействие на директора на ТП на НОИ С.-град. Ищцата твърди, че е подала, на 11.4.2018 г., заявление за пенсиониране, тъй като е считала, че отговаря на условията за ранно пенсиониране при условията на първа категория труд. Издадено е разпореждане № 611110/235/26.10.2018г. на длъжностно лице по ПО в ТП на НОИ - С.-град, с което е постановен отказ, като претендиращият осигурителен стаж от първа категория труд не е зачетен като такъв от пенсионните органи, както и голяма част от положения осигурителен стаж. Подала е жалба вх. № 1012-21-1578/29.11.2018 г. по реда на чл. 117 КСО, като на основание чл. 117, ал. 3 КСО директорът на ТП на НОИ С.-град е следвало да се произнесе в 1-м. срок – т.е. до 29.12.2018 г. Твърди, че това той не е сторил и до датата на предявяване на исковата молба – 27.8.2019 г.; не са изложени твърдения за последващо произнасяне.
Ето защо претендира обезщетение за пропуснати ползи за периода от 11.4.2018 г. /датата, на която е следвало да се отпусне пенсията/ до предявяване на исковата молба –27.8.2019 г., от по 700 лв. месечно или общо 11200 лв.

По отношение на неимуществените вреди поддържа, че от посоченото

незаконосъобразно бездействие се е сринала психически, личносно; изпитвала чувства на срам, отчуждение и изолация; избягвала контакта с хората; постоянно е била в недостиг на пари, поради което взимала често заеми, които впоследствие трудно връщала. Ето защо претендира заплащане на сумата от 13800 лв. обезщетение за причинени неимуществени вреди.

Претендира и законната лихва върху главниците за периода от датата на причиняването им – 29.12.2018 г. до окончателното им изплащане.

Ответникът – Националната агенция по приходите, оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. Твърди, че не са налице кумулативно предвидените в разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ материалноправни предпоставки за ангажиране отговорността на държавата. Не се установява наличие на неизпълнение на вменено от закона задължение и не са представени доказателства за обстоятелствата, на които се основава иска. Не е налице незаконосъобразно бездействие от страна на Националния Осигурителен Институт.

По допустимостта на исковете. Отговорността по чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е за вреди, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на държавни органи и длъжностни лица при и по повод изпълнение на административна дейност. Обезщетение се дължи за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице - чл. 4. За да бъде допустим иск с правно основание чл. 1 от ЗОДОВ следва да е налице незаконосъобразен акт, действие или бездействие на административни органи и длъжностни лица.

С определение № 797/21.1.2021 г. на ВАС са дадени задължителни указания за съда, като е прието, че се претендират вреди от незаконосъобразни бездействия на органи на ответника. Съгласно чл. 204, ал. 4 от АПК незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението.

В разглеждания случай ищецът твърди, че е претърпял неимуществени вреди в резултат на непроизнасяне в срока по чл.117, ал.3 КСО, съгласно който ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им.

В случая безспорно се установява, че е издадено разпореждане № 611110/235/26.10.2018г. на длъжностно лице по ПО в ТП на НОИ - С.-град, с което е постановен отказ по заявлението на ищцата за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл. 69б КСО. Претендиращият осигурителен стаж от първа категория труд не е зачетен като такъв от пенсионните органи, както и голяма част от положения осигурителен стаж. Не са кредитирани представените документи, целящи да удостоверят такъв.

Срещу това решение ищцата е подала жалба вх. № 1012-21-1578/29.11.2018 г. по реда на чл. 117 КСО, като на основание чл. 117, ал. 3 КСО директорът на ТП на НОИ С.-град е следвало да се произнесе в 1-м. срок – т.е. до 29.12.2018 г. От доказателствата по делото /представената пенсионна преписка/ се установява, че не е налице произнасяне в този срок. Не са представени доказателства за произнасяне и до датата на приключване на устните състезания.

Ищцата, с молба от 13.4.2021 г. представи трудова книжка и удостоверения УП-2, УП-3 и УП-30, които бяха оспорени от ответника. Тези документи бяха представени

от него още с отговора на исковата молба от 23.12.2019 г., включени в административната преписка, без по тях съевременно да е искано да бъде развито производство по чл. 193 ГПК, в срока, предвиден там. Същевременно обаче, съгласно чл. 118, ал. 1, изр. посл. КСО, е предвидено, че не може да се оспорва пред съд решението на ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт, с което се е произнесъл по оспорване съдържанието на такъв документ. По аргумент от посочената норма, спорът относно истиността на представените от ищцата /жалбоподател/ документи, които не са били кредитирани, следва да се реши именно при административното обжалване, пред по-горестоящия орган.

По отношение спорното право на ищцата за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл. 69б КСО, настоящият състав счита, че НЕ е компетентен да се произнесе относно съществуването му. Такова правомощие на основание чл. 117 КСО има единствено и само ръководителят на съответното Териториално поделение на НОИ – С.-град и съдът няма правната възможност да изझे решаването му, още по-малко – в настоящия съдопроизводствен ред, в исково производство. Такова установяване не може да се извърши и посредством заключение по СЕ. Ето защо и доколкото съдът не може да се произнесе относно налацието или липсата на право на отпускане на исканата пенсия, съответно – да определи нейният размер, искът за присъждане на имуществени вреди следва да се отхвърли. Не може да се приеме за установено наличието на пропуснати ползи, а именно – наличие на доказана възможност за сигурно увеличение на имуществото на ищцата.

По отношение на иска за присъждане на неимуществени вреди. Искът съдът намира за основателен. Безспорно се установява, че е налице непроизнасяне в предвидения от закона срок, като такова произнасяне не е извършено и до приключване на устните състезания. Непроизнасянето по един правен спор е по своята правна същност нарушение на правото да се разреши един правен спор, вкл. и по съдебен ред /доколкото от произнасянето по административен ред зависи последващото съдебно обжалване и съответно – го препятства/. Ето защо съдът намира, че искът е доказан по основание; следва да се ангажира отговорността на ответника.

По отношение на неговия размер.

По делото, в с.з. от 9.6.2020 г., е разпитана св. Л. Б. Х., от показанията на която се установява, че ищцата много се е радвала, че са ще се пенсионира; тя била много слънчев човек. Когато ѝ отказали обаче, тя станала депресирана; променила се психиката ѝ; плачела без причина. Ходила е няколко пъти до НОИ, единият път със свидетелката, като на гишето ѝ казали, че е била престъпница. Ищцата изпаднала в паника, припаднала и викали линейка.

На основание чл. 52 ЗЗД размерът на обезщетението за вредите следва да се определи по справедливост. Понятието "справедливост" по смисъла на [чл. 52 ЗЗД](#) обаче не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението.

Такива обстоятелства, при определяне на обезщетението за неимуществени вреди по искове с пр. осн. [чл. 1, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ](#), са: личността на увредения, данните за предишни правонарушения, начина му на живот и обичайната среда, отражението върху личния, обществения и професионалния живот, разгласа и публичност, стигнало ли се е до разстройство на здравето, а ако увреждането на здравето е трайно,

каква е медицинската прогноза за развитието на заболяването както и всички обстоятелства, имащи отношение към претърпените морални страдания, преценявани с оглед конкретиката на случая. Във всички случаи на приложение на [чл. 52 ЗЗД](#), база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди са стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането.

В случая от една страна следва да се има предвид това, че жалбоподателят не се установява да е имал предишни правонарушения. Не се установява процесното установено бездействие на ответника да е дало отражение върху личния и обществен живот. Установява разстройството на здравето, което е било само от психическо естество; неговата продължителност, нито по някакъв начин да е намерило трайно и необратимо отражение на личността му. Същевременно, не се установи твърденията, че ищцата е била постоянно в недостиг на пари, поради което взимала често заеми, които впоследствие трудно връщала и оттам – да се заключи, че е претърпяла болко и и страдания.

При определянето на обезщетението следва да се има предвид сравнително голямата продължителност на непроизнасянето, която не е преустановена; следва да се има предвид и психическото състояние на ищцата, установено по-горе, както и че тя е в предпензионна възраст.

Ето защо съдът намира, че справедливото обезщетение следва да се определи в размер на 2000 лв.

Искът за разликата до пълния предявен размер следва да се отхвърли.

По иска с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД. Предвид основателността на главния иск, следва да се присъди и лихва за забава върху уважената му част, за претендиращия период: от датата на причиняването им – 29.12.2018 г. до датата на предявяване на исковата молба. Размерът на лихвата върху присъдената част следва да се определи на основание чл. 162 ГПК в размер на 134,45 лв., до датата на предявяване на исковата молба /27.8.2019 г./. Следва да се присъди и законна лихва върху присъдената главница от предявяване на исковата молба до окончателното плащане на главницата.

По разноските. Ищецът се установява, че е направил разноски в размер на 1710 лв., поради което и на основание чл. 10, ал. 3, изр. 1-во ЗОДОВ следва да се присъдят разноски от 510 лв., а на основание чл. 10, ал. 3, изр. 2-ро, предвид частичната основателност на исковите следва да се присъдят разноски за адвокатско възнаграждение, съответни на тази част – 102,45 лв.

Доколкото ответникът претендира разноски за юрисконсултско обезщетение и предвид частичната основателност на исковите, както и предвид фактичката и правна сложност на делото, то следва да му се присъдят разноски за такова в размер на 200 лв., на основание чл. 10, ал. 4 ЗОДОВ, вр. чл. 37 от Закона за правната помощ, вр. чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Въз основа на тези мотиви съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Националният осигурителен институт да заплати на С. И. П., ЕГН [ЕГН], сумата от 2000 / две хиляди / лв. обезщетение за причинените ѝ неимуществени вреди – болки и страдания, претърпени от непроизнасяне по жалбата ѝ срещу разпореждане №

611110/235/26.10.2018г. на длъжностно лице по ПО в ТП на НОИ - С.-град, сумата от 67,22 лв. лихва за забава за периода от 29.12.2018 г. до датата на предявяване на исковата молба - 27.8.2019 г., както и от тази дата до окончателното плащане на главницата; както и 510 лв. разноски по делото, а за адвокатско възнаграждение – 102,45, като ОТХВЪРЛЯ иска за обезщетение на неимуществени вреди за разликата до пълния предявен размер от 13800 лв., както и ИЗЦЯЛО искът за присъждане обезщетение за имуществени вреди, предявен за периода от 11.4.2018 г. до предявяване на исковата молба –27.8.2019 г. , от по 700 лв. месечно или общо 11200 лв.

ОСЪЖДА С. И. П., ЕГН 6111106792 да заплати на Националният осигурителен институт сумата от 200 лв. разноски.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от уведомяването за изготвянето му.

При подаване на касационна жалба, тя следва да бъде придружена с доказателства за внесена по сметка на ВАС държавна такса от по 70 лв. за всяка една от страните. При неизпълнение на указанията жалбата следва да бъде върната.

СЪДИЯ: